

Kehitysyhteistyö- ja ulkomaankauppaministeri
Ville Skinnari

Kannanotto

Valtion maiden metsätaloustalouden käyttö on mitoitettu hyvin kestävästi. Valtion metsien hoidossa ja hakkuissa huomioidaan luonnon monimuotoisuus ja lisääntyvä kasvu. Metsien kestävä käyttö turvaa aluetalouden kehityksen ja työllisyyden lisäämistä Itä- ja Pohjois-Suomessa. Valtion monikäyttömetsien hakkuut ovat vain noin puolet niiden kasvusta, joten hakkuiden mitoitus on jo nyt hyvin varovainen. Nykyisellä metsähallituksen käytössä olevalla hakkuu- ja uudistuskäytännöllä toteutetaan kestävä metsätaloutta ja vahvistetaan metsien hiilivarastojen kehittyminen pitkälle tulevaisuuteen. Menetelmät turvaavat puun saatavuuden ilmastoja säästämällä jalostettavaksi kestävä bio- ja kiertotalouden tuotteiksi nyt ja tulevaisuudessa.

Isoja asioita on tapahtumassa Itä-Lapissa. Kemijärven biojalostamohanke etenee vauhdilla. Biojalostamo sai ympäristö-, vesitalous- sekä aloittamisluvan kesäkuussa 2019. Investointipäätös tehdään tämän vuoden aikana ja jalostamo rakennetaan 2020–2022. Biojalostuslaitoksen rakentaminen maksaa 950 miljoonaa euroa, rakennusaikaisia työpaikkoja syntyy noin 2700 ja toiminta-aikana 1285. Samalle Patokankaan teollisuusalueelle tulevan ekoteollisuuspuiston suunnittelu ja toteutus on aloitettu yhdessä keskeisten yritysten kanssa. Ekoteollisuuspuiston tarkoituksena on lisätä biojalostamon ympärille bio- ja kiertotalouteen liittyviä investointeja hyödyntämällä alueen luontaista kilpailuetua ja toimijoiden välistä synergiaa. Biojalostamo hankkii raaka-aineet läheltä ja työllistää paikallisia ihmisiä ja yrityksiä suoraan ja erilaisten palvelutarpeiden kautta välillisesti. Suunniteltu Kemijärven biojalostamo parantaa myös alueen mekaanisen teollisuuden (sahat ja liimapuutehtaat) toimintaedellytyksiä ja mahdollistaa mekaanisen teollisuuden tuotannon lisäämistä, kehittämistä ja monipuolistamista. Biojalostamo lisää koko Lapin ja Koillismaan elin- ja vetovoimaa, ihmisten hyvinvointia ja luo edellytyksiä uudelle yritystoiminnalle. Biojalostamoinvestointi on elintärkeä alueen kunnille ja sen vuoksi Itä-Lapin kunnat (Kemijärvi, Salla, Savukoski, Posio ja Pelkosenniemi) ja Itä-Lapin kuntayhtymä ovat käsitelleet asiaa ja ottavat kantaa suunnitteilla olevaan investointiin ja alueen metsien käyttöön. Maailman talouden epävarmassa tilanteessa kotimaisten työllistävien ja vientituloja kasvattavien investointien merkitys korostuu ja ne parhaiten varmistavat 75 %:n työllisyysasteen saavuttamisen.

Valtion metsien käyttö on kestävä

Nykyisellä metsähallituksen käytössä olevalla hakkuu- ja uudistuskäytännöllä toteutetaan kestävä metsätaloutta ja vahvistetaan metsien hiilivarastojen kehittyminen. Menetelmät turvaavat puun saatavuuden ilmastoja säästämällä jalostettavaksi kestävä kiertotalouden tuotteiksi nyt ja tulevaisuudessa. Valtion metsien kestävä käyttö turvaa aluetalouden kehityksen ja työllisyyden lisäämistä Itä- ja Pohjois-Suomessa.

Puun käyttöä voidaan lisätä kestävästi

Suomen metsäteollisuuden liikevaihto oli 2017 noin 30 miljardia euroa ja metsäsektorin työllisyysvaikutus oli 63700 henkilöä. Metsäteollisuus tuo yli 20 % Suomen vientituloista. Valtion monikäyttömetsien hakkuut

ovat vain noin puolet niiden kasvusta, joten hakkuiden mitoitus on jo nyt hyvin varovainen. Valtion maiden metsätalous on erityisen tärkeää Pohjois- ja Itä-Suomessa ja valtion maiden hakkuiden vähentäminen ajaisi erityisesti tällä alueella toimivat sahat ja biotuotetehtaat sekä niiden palvelu- ja toimitusketjut suuriin vaikeuksiin. Samalla tehtäisiin mahdolliseksi uuden bio- ja kiertotalouteen pohjautuvan tuotannollisen toiminnan kehittyminen alueella. Jos Suomessa vähennetään metsäteollisuuden tuotantoa, niin 80 % siitä korvautuu EU:n ulkopuolella, kuten Venäjällä tai Kanadassa. Koska biopohjaisten tuotteiden kysyntä globaalisti kasvaa, olisi lopputulos luonnon ja hiilinielun osalta entistä huonompi. Pahimmillaan uusiutuvasta raaka-aineesta valmistettuja tuotteita korvattaisiin betonilla, muovilla tai muilla fossiililla raaka-aineilla.

Metsävarat ja metsien kasvu ovat lisääntyneet 1960-luvulta alkaen Suomessa erittäin voimakkaasti. Luonnonvarakeskuksen mukaan puuston määrä on nyt 2 473 milj. m³, josta lisäystä on 1088 milj. m³ 1920-lukuun verrattuna ja 117 milj. m³ (2009–2013) verrattuna. Vuotuinen kasvu on noussut 1960-luvulta yli kaksikertaiseksi tämän päivän 107 milj. kuution. Pohjois-Suomessa kasvunlisäys on ollut kaikkein suurinta. Syynä metsävarojen kasvuun on siirtyminen harsintametsätaloudesta / peitteellisestä metsätaloudesta / jatkuvasta kasvatuksesta tasaikäisten metsien kasvatukseen ja metsien uudistamiseen viljellen, myös soiden ojituksella on ollut vaikutusta. Tulevaisuutta ajatellen vajaatuottoisten ja vähänpuustoisten alueiden metsittämistä tulee nopeuttaa sekä toteuttaa muut metsien kasvua lisäävät toimet, joiden avulla Suomen osalta voidaan saavuttaa keskustelussa esillä ollut metsien 150 milj. kuution vuosikasvu.

Kasvatavat metsävarat mahdollistavat sekä aiempaa suuremmat kestävät hakkuut, teollisuuden lisäinvestoinnit, hiilivarastojen lisäyksen sekä entistä suuremman panostuksen monimuotoisuuteen ja virkistyskäyttöön.

Erityisesti Pohjois-Suomen osalta valtion metsien hoidossa huomioidaan luonnon monimuotoisuus ja hakkuut on mitoitettu sen mukaisesti. Valtion monikäyttömetsissä monimuotoisuuden, virkistyskäytön, poronhoidon ja saamelaiskulttuurin huomioiminen alensi vuonna 2018 Metsähallituksen tulosta n. 63 milj. € ja alensi Metsähallituksen hakkuumäärää n. 2 milj. m³, suurelta osin Lapin alueelta. Valtion monikäyttömetsissä on huomioituna n. 100 000 luontokohdetta ja n. 30 000 uhanalaisten lajien esiintymää. Puuston kasvu on n. 11 milj. m³, jolloin joka vuosi monikäyttömetsien puumäärä lisääntyy noin 5 milj. m³. Hakkuiden mitoitus tehdään luonnonvarasuunnittelussa yhdessä sidosryhmien ja valtion maiden käyttäjien kanssa. Mahdollinen avohakkuukielto vähentäisi Metsähallituksen hakkuumääriä arviolta kolmasosan eli runsaat 2 milj. m³ vuodessa. Kansainvälisesti katsoen Suomessa ns. avohakkuiden keskimääräinen koko on pieni, vain alle 2 hehtaaria, eli suomalainen avohakkuukin on hyvin peitteistä ja monikäyttöisyyden huomioivaa jo nyt. Metsähallituksen uudistamiskriteerit vastaavat Tapion yksityismetsille antamia suosituksia. Viimeisen kymmenen vuoden aikana on tehty uudistushakkuita keskimäärin 24 510 ha/v. Monikäyttömetsiä on normaalissa ja rajoitetussa käytössä 3,19 milj. ha, joten tällä vauhdilla keskimääräinen uudistamisikä on 130 vuotta.

Kemijärven biojalostamo

Boreal Bioref Oy:n (BB) hankinta-alueella on runsaasti nuoria metsiä, joissa harvennushakkuut viimeisen kymmenen vuoden aikana ovat tarpeeseen nähden jääneet huomattavasti jälkeen. Jos metsä ei harvenneta, puut eivät järeydy ja sitä vähemmän tulevaisuudessa on saatavissa järeää tukkipuuta, joka on tärkeä raaka-aine alueen sahoille. Pientukin käyttö vähentää hakkuupaineita vanhoihin metsiin, koska harvennus-

hakkuiden yhteydessä saadaan pientukkia, jonka kuutiohinta on kuitupuuta korkeampi ja sitä kautta BB:n hankinta-alueen metsätalouden kannattavuus paranee ja kannustaa alueen metsänomistajat entistä tehokkaampaan metsien hoitoon ja sitä kautta lisäkasvuun.

Suunnitelman mukaan BB tuottaa seuraavia tuotteita; pitkäkuituista markkinasellua, liukosellua, mikroki-teistä sellua (MCC), sähköä, mäntyöljyä, C5 ja C6 sokereita, liikennepolttoaineeksi sopivaa kaasua, tärpättiä sekä tuhkasta ja kaasutuksen kautta syntyneestä orgaanisesta sivuvirrasta maanparannusainetta, joka pa-lautetaan metsiin lannoitteeksi. Liukosellusta valmistetaan viskoosia, joka on puupohjaisten kankaiden raaka-aine. Mikroki-teistä sellua (MCC) käytetään mm. lääkkeiden kantoaineina ja BB:n omistaman Aalto yli-opiston patentin avulla tuotantomääriä voidaan kasvattaa ja käyttökohteita lisätä mm. kalan-, siipikarjan- ja märehitijöiden rehuihin. MCC edistää ravinnon imeytymistä ja MCC:llä on ravintokäytössä terveyttä edistä-viä vaikutuksia. BB tuottaa sähköä yli kaksi kertaa oman tarpeen. Vertailun vuoksi voidaan todeta, että bio-jalostamo tuottaa 2,5 kertaisesti Itä-Lapin kuntien alueen sähkön tarpeen. Mäntyöljy on monipuolinen sivu-tuote, jota käytetään mm. terveyslevitteiden ja muiden terveellisten tuotteiden sekä biodieselin valmistuk-sessa. C5 ja C6 sokereista voidaan valmistaa mm. muovia korvaavia tuotteita. Yhteistyö eri tutkimusorgani-saatioiden ja yritysten kanssa laajentaa puupohjaisten raaka-aineiden käyttömahdollisuuksia koko ajan. Puu on uusiutuva luonnonvara ja sen käytöllä tulisi korvata fossiilisia raaka-aineita ja polttoaineita. Metsien kasvun sekä puun käytön lisäämisellä ja fossiilitalouden korvaamisella tulisi olla keskeinen asema Suomen ilmastopolitiikassa metsien hiilivarastojen lisäämisen lisäksi. Perustellusti voidaan todeta, ettei maailman pelastaminen kasvavalta muovi- ja raaka-aineongelmalta onnistu ilman puupohjaisia raaka-aineita ja uusia innovaatiota bio- ja kiertotalouden saralla.

Itä-Lapissa sijaitsevien, kansantaloudelle merkittävien mahdollisuuksien käyttöönotto kansainvälisessä kau-passa ja teollisessa jalostuksessa edellyttää toimivia liikenne- ja tietoliikenneyhteyksiä. Biojalostamon ja alueen sahojen raaka-ainehankinnan turvaamiseksi ja tehostamiseksi on valmisteltu 216 miljoonan euron teitä ja siltoja koskeva investointipaketti seuraavalle kymmenelle vuodelle. Tehtävät investoinnit paranta-vat metsätalouden lisäksi sekä kaivosteollisuuden että matkailun toimintaedellytyksiä.

Itä-Lapin kuntien edustajat pitävät tärkeänä, että valtiolta edistää hallitusohjelman mukaisesti bioja-lostamoinvestoinnin toteutumista ja osallistuu hankkeen rahoitukseen sekä alueen infrastruktuurin yllä-pitöön ja rakentamiseen vähintäänkin samansuuruisella panoksella kuin miten valtio on osallistunut vas-taaviin investointihankkeisiin.

Lea Koskela
Hallituksen pj.
Itä-Lapin kuntayhtymä

Atte Rantanen
kaupunginjohtaja
Kemijärvi

Erkki Parkkinen
kunnanjohtaja
Salla

Päivi Vauhkonen
kunnanjohtaja
Pelkosenniemi

Esko Rautiainen
kunnanjohtaja
Savukoski

Eija Ahola
kunnanjohtaja
Posio

Dina Solatie
johtaja
Itä-Lapin kuntayhtymä